

ρῶν, ὡς οἱ ἐπιστήμονες λέγουσιν). Ἄφησε τοὺς ποι-
κίλους καὶ ἀνθρώπους τῆς λειμῶνας, καὶ ἔρχεται ἡ
κόλαξ μεταξύ τῶν κεράμων τῆς ὁροφῆς νὰ ἐπισκεφθῇ
τὴν ἀνθη μου, καὶ νὰ μὲ πείσῃ ὅτι ἔχω καὶ ἐγὼ κη-
πον, ὅχι βεβαίως τόσον εὐρύχωρον, ἀλλὰ περισσότε-
ρον κρεμαστόν ἀπὸ τοὺς τῆς Βαβυλώνης. ὦ! χαῖρε
χρυσαλὶς, πτερωτὸν ἄνθος, φαινόμενον ὡς ζήτουν τὸν
μίσχον του. Μεῖνε ὀλίγον εἰς τὸ παράθυρόν μου, ὁ
ἥλιος φλέγει ἀκόμη. . . Ἀλλὰ φεύγεις, ἀλλ' ἀφα-
νίζεσαι εἰς τὸ κυανοῦν τοῦ αἰθέρος. Τίς σὲ ἀπεδίω-
ξεν; ᾗ! μία μέλισσα, ἥτις βομβοῦσα ἔρχεται καὶ
ἐπικάθηται εἰς τὰ ἀνθη μου. Μέλισσα, ἀκάματε ὁ-
δοιπόρε, ὡς πρὸς σὲ τί ἦτον ὁ Ὀδυσσεύς; — Εἰς πό-
σα ἀνθη σήμερον ἐκυλίσθης; Πῶς! καὶ κἀνὲν δὲν
κατώρθωσε νὰ σὲ κρατήσῃ πλησίον του, οὔτε ἡ λευκὴ
ιάσμη, ἡ τοὺς τοίχους ἐπιστρωνούσα, οὔτε τὸ κυ-
ανόφαιον ἡλιοτρόπαιον, τὸ μοσχοβολοῦν ὡς θανίλλην;

Ἰπάρχει, φιλάττη μέλισσα, ὑπάρχει ποῦ ἐν παρά-
θυρον. . . Ἄν εἶχον, μέλισσα, τὰ πτερά σου, εἰς τὸ
παράθυρον θὰ ἐπέτῳν ἐκεῖνο. Ἐκεῖ θάλλει μέγας
κἀκτὸς προφυρὸς μὲ κυανὰς φλέβας. ὦ! ἂν εἶχον τὰ
πτερά σου, θὰ ἐπήγαινα νὰ φωλεύσω εἰς τὸν κἀκτον
ἐκεῖνον, ὃν θωπεύουσι καθ' ἡμέραν τόσον ἐράσματα
ἐλέμματα.

Ἄ! φεύγεις καὶ σύ. Μεταβαίνουσα ἀπὸ ἀνθους
εἰς ἀνθος πολλάκις φέρεις τὴν γόνιμον σκόνιν ἀπὸ
τοὺς στήμονας τοῦ ἐνὸς εἰς τοῦ ἄλλου τὴν σπερμα-
τίδα, καὶ ἐκ τῆς κοινωνίας ταύτης παράγονται νέα
ἄνθη. Γέννησις νέου ἀνθους εἶναι πανηγύρις εἰς τὴν
γῆν.

Ἀλλὰ τίς εἶναι ὁ πτερωτὸς οὗτος ἀνθραξ ὅστις πε-
ριπατεῖ ἐπὶ τοῦ παραθύρου; Ποτε δὲν εἶδα λαμπρό-
τερον τούτου ὄν. Ονομάζεται, νομίζω, *χρυσίς*. Δι'
ἐμὲ ὅμως τὸν ἀμαθῆ εἶναι ἀπλῆ μυία. Ἰδοὺ ὅπισθο-
δρομοῦσα σύρεται πρὸς τὴν μικρὰν ἐκείνην τρύπαν
τὴν εἰς τὸν τοῖχον. Ἠξέωρ τι ζητεῖ ἐκεῖ. Ἡ τρύπα
ἐκείνη εἶναι κατοικία, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ ἐδικὴ τῆς·
ἀνήκει δ' εἰς μονήρη τινα μέλισσαν, ἥτις ἐγέννησεν
ἐκεῖ τὰ αὐγά της, καὶ καταθέτει εἰς αὐτὴν μέλι διὰ
τὴν τροφήν τῶν τέκνων τῆς ὅταν ἐξέλθωσι τῶν αὐ-
γῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ μικρὰ μυία θέλει νὰ γεννήσῃ αὐγά,
μέλι ὅμως δὲν ἡξέυρει νὰ κατασκευάσῃ. Δὲν ἔχει
κληρονομίαν ν' ἀφήσῃ εἰς τὰ παῖδιά της· τὰ δυστυ-
χῆ της παῖδιά, μόλις γεννηθέντα θ' ἀποθάνωσι τῆς
πείνης! Διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸ δυστύχημα τοῦτο οὐδέ-
να κίνδυνον ἀποφεύγει· διὰ τοῦτο κρυφίως εἰσχωρεῖ
εἰς τὴν φωλεάν τῆς μελίσσης, καὶ ἐναποθέτει ἐκεῖ
τὰ αὐγά της. Οἱ σκώληκες τῆς θ' ἀναπτυχθῶσι πρὸ
τῆς γενεᾶς τῆς νομίμου ιδιοκτητοῦ τοῦ τόπου τού-
του, καὶ θὰ φάγωσι τὸ μέλι, ἀφαιροῦντες αὐτὸ ἀπὸ
τοὺς κληρονόμους.

Περίεργον δράμα! Ἡ ταλαίπωρος μέλισσα, παρ-
σκευάζουσα μέλι διὰ τὴν οἰκογενεὶάν της, καὶ ἡ πτω-
χὴ χρυσὴ θέλουσα νὰ τὸ κυριεύσῃ ὑπὲρ τῆς ἐδικῆς
της, κινεῖται τὴν συμπάθειάν μου ἐπίσης· ὁ μὲν νό-
μος εἶναι ὑπὲρ τῆς μελίσσης, ἀλλὰ καὶ ἡ μυία εἶναι
τόσον δυστυχῆς. Ἰδοὺ, εἰσδύει εἰς τὴν τρύπαν. ὦ!
ἀκούω ἐόμβον· ἡ μέλισσα ἐπιστρέφει! Ὁ ἐόμβος
ἐνεργεῖ ἐπὶ τῆς μικρᾶς μυίας ὡς πολεμικὴ σάλπιγξ,
καὶ ἡ μυία ἴσταται. Πῶς καταρᾶται τὴν λαμπράν
της στολὴν, ἥτις δὲν τῇ ἀφήνει ἐλπίδα διαφυγῆς!
Τῷ ὄντι τὴν εἶδεν ἡ χαλκόστηθος μέλισσα, καὶ ὁρ-

μᾶ κατ' αὐτῆς, καὶ τὴν συλλαμβάνει, καὶ τὴν μα-
δεῖ τὰ πτερά της, καὶ τὴν κατακρημνίζει ἀπὸ τοῦ
τοίχου εἰς τὸν κῆπὸν μου. Ἐπειτα δὲ εἰσέρχεται εἰς
τὴν τρύπαν της, παρατηρεῖ ἂν ἦναι τὰ πάντα ἐν τά-
ξει, ἐναποθέτει τὸ φορτίον τοῦ μέλιτος, καὶ ἀφίπτα-
ται πάλιν πρὸς νέαν συκομιδὴν.

Ταλαίπωρε χρυσίς! δυστυχὴς μυία! Ζητῶ τὸ
πτῶμά της εἰς τὸ κιβώτιον, ἀλλὰ δὲν τὸ εὕρισκω.
Ἰσως οἱ μύρμηκες νὰ τὸ ἀπεκόμισαν; ὦ! ὄχι, ὄχι!
Ἰδοὺ τὴν τὴν ἡρωϊκὴν μυίαν. Ἄπτερος ἀνέρπει εἰς
τὸν τοῖχον, εἰσδύει εἰς τὴν φωλεάν τῆς μελίσσης ἀ-
πούσης, καταθέτει ἐκεῖ τὸ αὐγὸν της, καὶ ἐξέρχεται
θνήσκουσα, ἀλλὰ καὶ θριαμβεύουσα. Ἐξησφάλισε τὸ
μέλλον τῶν τέκνων της!

Ὁ ἥλιος δύει εἰς χρυσοπάρουφα καὶ ἀργυρόκροσσα
μέλανα νέφη.

Κατωτέρω κρέματα νέφος φαῖον ὁμοιάζει τὴν
τέφραν τὴν καλύπτουσαν Ἡφαιστείου κρατῆρα. Διὰ
ῥωγμῆς δὲ τοῦ κρατῆρος φαίνονται πύρινοι ρύακες.

Ἰδοὺ ἡ διήγησις δύο μόνων ὥρῶν μου, φίλτατε
Εὐγένιε, μιᾶς ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν. Εἰς τὸ τετράδιον
δὲ τοῦτο τὸ ἀνὰ χεῖράς μου, ὑπάρχουσιν ἐγγεγραμ-
μένα πολλὰ ἔτη ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ ἔλαβον
δύω ἐξ αὐτῶν τυχαίως. Εἶναι δὲ αἱ δύο αὗται ἡ-
μέραι ἐκ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν διέπλεες τὰς θαλάσ-
σας, ὅπως ἰδῆς ἀνθρώπους ἔχοντας τὴν μύτην ὀλί-
γον σιμωτέραν ἀπὸ τὴν ἐδικήν σου.

Ὁ σός.

Α. Κ.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Ἐμπρός, χωλὲ Ἀσμοδαῖ! ἔμπρός, φίλε μου διά-
βολε! Θέλουν ἦθην, ζήτουν ἦθην! Ἰδοὺ ἡ φωνὴ τοῦ
συρμοῦ καὶ παρ' ἡμῖν, τὸ ἡξέυρεις, ὁ συρμὸς εἶνε
μανία, τρέλα, τύραννος· ὅτι θέλει, πρέπει νὰ γίνῃ...
Δειζὸν μας ἦθην. . . Ἰδοὺ ἡ φωνὴ τῶν συναστρο-
φῶν ἰδοὺ ἡ διαταγὴ τῆς ἡμέρας. Ἐμπρός λοιπόν,
Ἀσμοδαῖ! τὸ ἀκούεις, εἰς σὲ ἀποτείνονται· σὺ τό-
σον καλὰ συνώδευσας τὸν Δεσάζ! Ἐμπρός! Θάρρος!
λάβε τὴν βακτηρίαν σου, διάτρεξε τὰς στέγας, καὶ
ἀποκάλυψον τὴν οἰκίαν ταύτην. Τί κάμνουν ἐντὸς;

— Κύριε, πολιτικὴν!

— Κάλυψον! κάλυψον ταχέως; φίλε μου διά-
βολε! ἀρκεταὶ εἶνε εἰκοσι ἐφημερίδες κάθε ἡμέραν.
Ἄς περάσωμεν ἄλλου. Ἡ ὀκτόροφος αὕτη οἰκία, μετὰ
δέκα ἐργαστηρίων, τριῶν αὐλείων πυλῶν. . . ὁμοιά-
ζουσα τὸν κόσμον κατὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἐντὸς
τῆς Κιβωτοῦ παντοπῶλαι, ἔμποροι, τραπεζίται,
χορευταί, μαρκέσιοι, δικηγόροι, ἱατροί, κτηματῆαι,
καλλιτέχναι, χειρόνακτες. . . Χριστὲ καὶ Παναγία
μου! Ὁπόση ἠθολογίας ὕλη! ὁπόση ποικιλία ὕψους,
χαρακτῆρος. . .! ὁποῖος ἀντιθέσεως πλοῦτος! ὁπό-
ση πρὸς ἐκλογὴν ἀφθονία! Ἐμπρός! φίλε, μικρὸν
σκιαγράφημα τῶν ἡθῶν τῶν Παρισίων.

— Ναὶ δά! κύριε; τοῦτο μόνον! αἱ! ὁ σὲ ἐνευ-
σέ τις! χωλοδιαβολικὴν περιγραφὴν. Ἄς νὰ μὴ! Ἐξαι-
ρουμένων τῶν κατὰ τὰ Βουλευτάρδα περιφερομένων κω-
μωδίας προσώπων, ματαίως ἤθελε τίς ζητήσῃ ἐντὸς
τῶν ἀπειραρίθμων στεγῶν, καθὼς ἐντὸς τῆς ἀπε-
ράντου ταύτης κιβωτοῦ ὕλην, ἀντικείμενα, πρόσωπα

γελοιογραφικῆς ἠθολογίας, οἷαν ὑπαινίττεσθαι. Μεγάλως μετεβλήθη ὁ κόσμος· δὲν εἶνε πλέον ἡ αὐτὴ οἰκογένεια. Ἐκ τῶν ἐργαστηρίων μέχρι τῶν αἰθουσῶν, ἐκ τούτων μέχρι τῶν ἀχρειστάτων ἀναγέων, οὔτε ἀντιθέσεις τόσον μεγάλαι, οὔτε ποικιλία τσαούτη, ὅσην συνηθίζετε νὰ λέγητε, ὑπάρχουν. Σήμερον, κύριε, εἴσατε πολῖται ἅπαντες· καὶ ὑπ' αὐτὸν τὸν κοινὸν χαρακτῆρα, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ αἰὼν σᾶς ἔχυσεν ἅπαντας εἰς τὸν αὐτὸν τύπον· ἰδέτε ἀλλήλους· ἐνδυμασίας, κλίσεων, συμφερόντων, ὑποθέσεων ταυτότης. . . . Δὲν λέγω δὲ καὶ γυναικῶν· εἰς τοῦτο μόνον ὑπάρχει διαφορὰ, (ἐκ τοῦ πύλου φαίνεται).

Ἄλλως τε ἰσότης, εἶνε τῆς ἐποχῆς ὁ τύπος. Τὸν τραπεζίτην, τὸν τεχνίτην, τὸν αὐλικὸν, τὸν πεπαιδευμένον, τί ἄλλο τοὺς διακρίνει; Ἡ ἀξία. Καὶ τὰ αὐτὰ τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Οἰθελίας ὑφάσματα, τὴν δούκισσαν, τὴν βάρπτριαν, τοῦ συμβουλαιογράφου τὴν θυγατέρα, καὶ τοῦ ἐργάτου τὴν σύζυγον, ἐνόησιν ἀπάσας ὑπὸ τῆς χάριτος καὶ τῶν θελημάτων τὴν ἰσότητα. Τριάκοντα ἑπανάστασεις (εὐλογημένοι εἶεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ) σᾶς προσέτριψαν τοσοῦτον πρὸς ἀλλήλους, ὥστε εἶδατε τέλος ὅτι τῆς αὐτῆς ζήμης εἴσατε ἅπαντες, καὶ αἱ ἀπληροκαίμεναι πανστολῖαι, κατετριβήσαν καὶ ἀπωλέσθησαν.

— Σ' ἐννοῶ, Ἀσμοδαῖε, καὶ ἀληθὲς εἶνε. Ἐν τῷ βίῳ εἶνε τὰ ἥθη μας, καὶ ὅχι πλέον ἐν ταῖς σολαῖς.

— Κύριε, τοῦτο ἤθελα νὰ σᾶς εἰπῶ· διὰ νὰ τὰ ἰδῶμεν, πρέπει νὰ παρατηρῶμεν ἐπέκεινα τοῦ προσώπου. Ἰνα ὀρίσωμεν τοὺς χρωματισμοὺς αὐτῶν, ἄλλων χρῆζει γραφίδων, καὶ ὅχι μόνον ἰχνογραφουσης ἐπὶ χάρτου· οὔτε νὰ ἀνασηκώσητις σέγγην καὶ τ' ἀποκρυφα τοῦ βίου νὰ συλλάβῃ ἀρκεῖ· τὴν καρδίαν πρέπει νὰ ἐτάσῃ, ἵνα ζῶντα εὕρῃ τὰ ἥθη.

— Λοιπὸν, φίλε μου διάβολε, ἐὰν εἰς καρδίαν νὰ ἰδῆς δύνασαι, ὡς εἰς ἀνώγειον, ἢ ὡς εἰς κοιτῶνα, παρατήρησον, καὶ εἰπὲ τί βλέπεις. Πολὺ μοι ἀρέσκει νὰ γνωρίζω τί συμβαίνει ἐντὸς τῶν καρδιῶν, καὶ νομίζω, ὡς καὶ σὺ, ὅτι ἐκεῖ εἶνε τῶν ἡθῶν τὸ κάτοπτρον, καὶ ὅχι ὑπὸ τὸ καχεμίριον βαγιαδέρας τοῦ θεάτρου, οὔτε ἐν γένει εἰς τὰς ἐξωτερικὰς περιστοιχίσεις.

— Ἀφοῦ οὕτως ἔχη, Κύριε, προσοχή, καὶ θεωρήσατε ἐν σιγῇ. . . . ἐκεῖ, πρὸς τῆς βακτηρίας μου τὴν ἄκραν, ἐντὸς τοῦ δώματος τούτου, κατὰ τὴν τρίτην ὀροφήν, τὰ τέσσαρα ταῦτα λαμπρὰ παράθυρα μετὰ πορφυρῶν καὶ κυανῶν παραπετασμάτων. . . . Διὰ τοῦ παραθύρου ἰδέτε. . . . Ἐντὸς αἰθούσης λαμπροτάτης, ἀμυδρῶς φωτιζομένης ὑπὸ λαμπάδος, πρὸ πολλοῦ διαρρέουσας κατὰ μῆκος τῆς ἐπιχρύσου λυχνίας, βλέπετε τὸν νέον ἐκεῖνον; . . . Ὁραῖον εἶνε τὸ πρόσωπόν του, ἀλλ' ὠχρόν· ἡ κόμη του ὑπὸ καλλιτέχου ἐβαστραχίσθη· ἀλλ' αὐτὸς τὴν ἔκαμεν ἄνω κάτω· μεγαλοπρεπὴς ἡ ἐνδυμασία του· ἕκαστον ὕφασμα ὑπὸ τοῦ συρμού ἐκλελεγμένον. Ἐν τούτοις, πρὸ ὀλίγου εἰσελθὼν, ἔρριψε τὸν λαιμοδέτην του ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντηρίου τούτου, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ὑπνέτην· « Ἰωσήφ, κλείσε καὶ πλαγιάσε. » Τότε ὁ νέος ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ἐρυθροζυλίνης ταύτης καθέδρας· τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς ἐκ πορφυρίτου ἐσθήρις· τὸ μέτωπον εἰς τὴν χεῖρα προσέκλεισε, καὶ οὕτω μένει. . . . Μεσονύκτιον ἦτον. Ἐκτοτε, εἰς τὸ χρυσαλαβάστρινον ὀρολόγιον, τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἀφοπλιζόμενον παριστάνον, ἐσήμανε μία, μία καὶ ἡ

μίσεια, δύο, δύο καὶ ἡμίσεια. . . . Δὲν ἤκουσε τίποτε, θέσιν δὲν ἠλλαξεν, οὔτε ἐστέναξεν, οὔτε δάκρυ ἔχυσεν. . . . Ἀλλὰ τὸ μέλαν μάρμαρον τοῦ ὀρειχαλκίνου τούτου ὀρολογιοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶνε τὸ βλέμμα τοῦ ἐστραμμένον, ἰδέτε. Παρὰ τὸ σύμπλεγμα τοῦτο τῶν ἀδαμαντοκαλλήτων νέων νυμφῶν, ὑπὸ κρυστάλλων καλυπτόμενον, βλέπετε δύο πιστόλια; Εἶνε ὄπλα καλλίστης κατασκευῆς. Οἱ σωλῆνες εἶνε ἐκ χρυσοῦ πεποικιλμένοι, καὶ τὸ ξύλον ὡς ὠραῖον ὀδοντωτὸν λεπτοεργημένον. . . . Ἄμα τρεῖς σημαίνουν, θανατηφόρος ἐκπυρσοκρότησις θέλει ἀκουσθῇ, τοῦ νέου αὐτοχειριαζομένου.

— Θεέ μου! ἐντὸς ἡμισείας ὥρας! διατί; . . . τὸ χαρτοπαίγιον;

— Ὅχι.

— Χρὴν τάχα;

— Οὐδέν.

— Ὁ ἔρωσ;

— Ὅχι μόνος.

— Λοιπὸν;

— Ἡ τιμὴ.

— Πῶς;

— Ἀκούσατε· ἔχω καιρὸν νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ πρὸ τῆς ὀρισμένης ὥρας. Ἰνα προφθάσω, θέλω βλέπει τὸν ὠροδείκτην. . . . Κύριε, τοῦτο εἶνε παράδειγμα παραδόξου, ἀλλόκοτον, ἀνεξήγητον τῶν ἡθῶν μας· τώρα βλέπετε. Ὁ νέος οὗτος μέλλει νὰ ἀποθάνῃ διότι δὲν ἐνόησε. . . . πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὔτε σῆς θέλετε ἐννοήσει.

Ἦτον. . . . εἶνε μάλιστα εἰσέτι· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς ἡμισείαν ὥραν τὸ πρᾶγμα θέλει γίνεαι παρελθόν. . . . Ἦτο λέγω, κυρία τις, κάλλους ἐξόχου, ἔμμη τὸ ὄνομα. . . . Τὸ δὲ τῆς οἰκογενείας τῆς δὲν τὸ λέγω· προφέρεται μὲ σέβας εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας συναναστροφὰς ἀγγέλεται μετὰ πομπῆς. Περὶ δὲ τῶν προσωπικῶν τῆς θελημάτων σᾶς ὁμιλῶ, διότι ἴσως τὴν ἀναγνωρίσετε ἀπαντήσας. Δεκαοκτὼ ἔτη εἶχον ἀναπτύξει τὰ ὠραῖα τῆς νεότητος δῶρα· τοῦ ῥόδου ἡ δρόσος ἔλαμπεν εἰς τὴν ὄψιν τῆς· ἡ ἐβένιος κόμη τῆς, ἔσπερε τὸ κρίνου καθαρώτερον καὶ ἱλαρώτερον μέτωπόν τῆς· ὑπὸ τὰς μακρὰς καὶ μαύρας βλεφαρίδας τῆς, ἔλαμπεν ὁ οὐρανός· τὸ μεῖδιμά τῆς ἐνέπνεεν ἔρωτα. . . . καὶ τί νὰ σᾶς εἰπῶ περὶ τοῦ χαρίεντος τραχήλου, τοῦ λεπτοῦ ἀναστήματος, τῶν λευκῶν τῆς χειρῶν, τοῦ ἡδυτάτου θελητήρου; . . . Φαντασθῆτε κόρην ὠραιότατην, ἐμψυχομένην ὑπὸ εὐγενοῦς καὶ καλλιεργημένου πνεύματος· προσθέσατε εἰς τοσαῦτα θέληγητρα καρδίαν τρυφερὰν, ψυχὴν εὐαίσθητον; . . . τριακοσίας χιλιάδας φρ. προῖκα. Τοιαύτη ἡ νέα ἔμμη ἐπαρουσιάσθη εἰς τὰς συναναστροφὰς· εὐθὺς ἐλατρεύθη ὑπὸ παλλῶν.

Οἱ ἀξιολογώτεροι γαμβροὶ σωρηδὸν ἐπαρουσιάσθησαν· οἱ κατὰ τὸν πλοῦτον, τὴν ἀξίαν, τὸ γένος, τὴν κοινωνικὴν θέσιν μᾶλλον διακεκριμένοι νέοι ἀπέθεσαν εἰς τοὺς πόδας τῆς τὴν καρδίαν, τὸν πλοῦτον, τοὺς τίτλους των, καὶ αἰωνίου ἔρωτος ὄρκον (ἔλεγον)· καὶ ἀπίστευτον δὲν ἦτο· τὸ ἤξιζε. Δὲν εἶχεν εἰμὴ νὰ ἐκλέξῃ· οὐδεὶς μεγάλης οἰκίας διάδοχος ἦτον ἀπὸν παντοίας ὀρέξεως παρήσαν μνηστῆρες, ὠραῖοι, νέοι, ἀξιαγάπητοι, εὐγενεῖς, μεγαλοπρεπεῖς, ἀπὸ τοῦ ὀχηματοῦχου τραπεζίου μεσίτου, μέχρι τοῦ νέου πατριάρχου· ἐκ τοῦ μυστακοφόρου

ἀριστείουχου τοῦ Ἰουλλίου, μέχρι τοῦ ἐπὶ τὸ ἀγγλικώτερον ἐνδυομένου ἀντικόμητος· ὅλαι εἰς τοὺς πόδας της ἦσαν αἱ τάξεις, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τὴν ἰσότητά, ἐπικαλούμενοι τὸν ζυγὸν τοῦ ὑμεναίου.

Ἐὰν ἡ Ἔμμα, ὥραία, λατρευομένη, ὑπὸ σεβασμοῦ καὶ θυμιαμάτων μεμεθυμένη, ἦτον ὀλίγον φιλάρεσκος· ἐὰν ἀστείχομένη ἀπῆλπιζε χιλίας ψυχάς, ἔκαμνε παίζουσα χίλια θύματα, τίς ἤθελε τὴν μεμφθῆ; Εἶνε τῆς κόρης τὸ θεῖον δικαίωμα, τῆς καλλονῆς ἡ ὀρεξίς· ἐπανάστασις δὲν θέλει ἐγερθῆ κατὰ τῆς καταχρήσεως ταύτης. Ἡ Ἔμμα ἡδύνατο λοιπὸν, κούφη καὶ ὑπερήφανος, χιλίους νὰ δέσῃ ἀτιμωρητὶ εἰς τὸ ἄρμα της δούλους. . . . Δὲν τὸ ἔκαμε. Οὐδόλως ματαιοφρονοῦσα διὰ τοσαύτας λατρείας, ἔμενεν ἐντὸς τοσαύτης πομπῆς σεμνὴ καὶ φρονίμη, ὅχι δὲ καὶ ἀναίοθητος. . . . ἤθελεν εἶσθαι ἐλάττωμα· καὶ αὕτη οὐδὲν εἶχεν· ἦτο σπανία κόρη! σχεδὸν θαῦμα!

— Εἶσαι βέβαιος Ἀσμοδαίε, ὅτι ἦτο τοῦ εἰδώνος μας;

— Ἰδοὺ ὁ ἐραστής της.

— Ὁ νέος οὗτος, ὁ μέλλων νὰ αὐτοχειριασθῇ; . . .

— Προχωρεῖ ὁ ὠροδείκτης, κύριε· ἀφήσατέ με νὰ ἐξακολουθήσω. Ἐλεγα ὅτι ἡ Ἔμμα εἶχε ψυχὴν εὐγενῆ ὡς τὰ θέλγητρά της, ἐντελὴ ὡς τὴν καλλονὴν της· ἄρα νὰ ἀγαπήσῃ ὥφειλε. Τρόντι, μίαν ἡμέραν, (τότε πρώτην φοράν), ἔπαλλεν ἡ νέα της καρδιά, τὸ παρθενικὸν της στήμα ἐκράτησε τὸν ἀνασκόνοντα τὸ στήθος της στεναγμὸν, καὶ οἱ ἔως τότε περὶ χαρεῖς ὀφθαλμοὶ της δειλοὶ καὶ τεθορυβημένοι ἐχαμήλωσαν ἐν τῇ καλλονῇ αὐτῶν. . . . Ἐντὸς τοῦ κρότου μουσικῆς συμφωνίας, τῆς λάμψεως τῶν φώτων, τῆς κινήσεως τῶν προσκεκλημένων, νέος τις, τοῦ πατρὸς της φίλος, εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ τὰ βλέμματα ὑψώθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπαντα τῶν γυναικῶν, ἐκτὸς τοῦ τῆς Ἐμματος; . . . ἔπαλλε τότε· ἔγεινε σιωπὴ· εἶχε φωνὴν τόσο ὥραϊαν! Αὐστυχῆς Ἔμμα! ἔχασε τὸν ῥυθμὸν καὶ σχεδὸν τὴν φωνήν· ἐρυθρίασεν, ἔτρεμε. . . . σχεδὸν ἐδάκρυσε, νομίζουσα ὅτι ἔχασε τὰ προτερήματά της τὴν ἐσπεραν ἐκείνην· ἀλλ' οὐδέποτε τόσο ὥραϊα ἦτον. . . . Ὁ ἔρωσ εἶχε τέλος ἐγγίσει τὴν καρδίαν της, καὶ τοῦ Εὐγένιου τὸ βλέμμα ἦτο τὸ τέλος τοῦ.

— Ἀσμοδαίε, ψυχὴ μου, τὸ τέλος σου μοῦ συρίζει εἰς τὰ ὦτα πολὺ κλασικὴ εἶνε ἡ μεταφορά σου, διὰ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ζῶμεν.

— Κύριε, εἶμαι γέρον διάβολος· ἀφήσατέ με νὰ διηγῶμαι ὅπως δύναμαι.

Ἐκ τῶν διαφιλονεικούντων τὸν ἔρωτα τῆς ὥραιας Ἐμματος ἀντιζήλων, οὐδεὶς ὅσον ὁ Εὐγένιος ἤξιζε νὰ τὸν ἀποκτήσῃ, καὶ αὐτὴν τὴν φοράν, κατὰ τύχην, ἰσῶς καὶ ἐπὶ τούτου, ἀλλὰ παρὰ τὸ σύνθηρες, ὁ ἔρωσ καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος· εἶχαν συμμαχήσει. Ἰση ἐκατέρωθεν καλλονὴ· ἰση ψυχῆς εὐγένεια· πνεύματος, εὐαισθησίας, φιλοκαλίας, χαρακτῆρος, ἴσον ἐκατέρωθεν θέλγητρον· καὶ τάξις καὶ περιουσία ἀνάλογος· ἐντελὴς ἦτον ἡ συμφωνία, ὥστε καὶ ἡ κακολόγος ζηλοτυπία, καὶ ὁ συκοφάντης φθόνος ἀναγκάσθησαν νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ἡ Ἔμμα μόνη ἤξιζε τὸν Εὐγένιον, καὶ αὐτὸς μόνος τὴν Ἔμμαν.

Ἐπροχώρησεν ὁ ἔρωσ, καὶ περὶ γάμου ἔγεινε λόγος. Εἰς τὴν εὐτυχίαν, οὐδὲν πρόσκομμα. Ἐκατέρω-

θεν αἱ οἰκογένειαι ἐνεθάρρουν τῶν ἐραστῶν τὴν εὐχὴν· τῆς Ἐμματος ἡ συγκατάθεσις ἀσφαλὴς ἦδη, ἵνα ἐκφρασθῇ δὲν ἔλειπεν, εἰμὴ νὰ νικήσῃ τὴν παρθενικὴν συστολήν. Τέλος ὁ Εὐγένιος ἀπὸ τὴν ἐλπίδα μεμεθυμένος, ἐξ ἀνυπομοντίας ψυχορράγων, ἐδέχθη τὴν ὁμολογίαν της, ἤκουσε τοῦ ἔρωτός της τὸν ὄρκον, καὶ ὁ ἔρωσ τῆς Ἐμματος ἦτον ἀγνὸς ὡς ἡ ψυχὴ της, ὡς τὸ βλέμμα της ἡδύς. «Εὐγένιε, τῷ ἔλεγεν, ἐὰν μόνον ἀξιαγάπητος καὶ θελκτικὸς ἦσος, ἤθελα πάλιν σὲ ἀγαπᾶ μᾶλλον τῶν ἀντιζήλων σου· ἀλλ' εἶσαι εὐγενὴς καὶ γενναῖος, ὑπερήφανος καὶ ἀνδρείος· ὑπ' ὧν τιμᾶσαι, θαμάζεσαι. ὦ! πόσον θέλω χαρὴν γενομένη σύζυγός σου, καὶ ὑπερηφανευθῇ διὰ τὸ ὄνομά σου! Εὐγένιέ μου, φίλτατέ μου, πόσον ὑπὸ τῆς δόξης σου θέλω ὑψωθῇ! . . . «Γονυπετὴς εἰς τοὺς πόδας της, μὲ χαρὰς δάκρυα, ἀπεκρίνατο εἰς ταῦτα ἐμπαθέστατα. . . . «Ἐμὲ λοιπὸν μόνον ἀγάπα! πάντοτε θέλεις μὲ ἀγαπᾶ ἐπειδὴ θέλω εἶσθαι ἄξιός σου.»

Διετάχθησαν τὰ τῆς προικός. ἤγγιζαν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν.

— Ἀσμοδαίε, ὁ ὠροδείκτης ταχέως βαδίζει, ἡ δὲ ἱστορία σου βραδέως· εἰς τὸν ἔρωτα ἔτι εἶσαι· καὶ ἀπὸ τοῦ προοιμίου ἀν κρίνωμεν, πολλὰ ἔχεις νὰ εἴπῃς.

— Κύριε, προὑπολόγισα τὰ λεπτά· βλέπετε ὅτι ὁ νέος εἶνε εἰσέτι ἀκίνητος.

Μίαν ἐσπέραν. . . . τὸν Νοέμβριον. . . .

— Τὸν παρελθόντα;

— Ἰσως. Ἐγευματίζαν εἰς τοῦ πατρὸς τῆς Ἐμματος. Ὁ Εὐγένιος ἦτο πλησίον της· τὰ τραγήματα ἐξηκούθουν, ἐνφ' ἐξευγνύετο ἡ ἁμαξα διὰ τὸ θέατρον, ἡ δὲ συνομιλία περιστρεφέτο ὁπωςοῦν σφοδρὰ εἰς τὸ τῆς ἡμέρας ἀνέκδοτον. Ἡ πόλις ἅπασα ἤκουσε τὴν γελοίαν καὶ θλιβεράν αὐτὴν ἱστορίαν· νέος τις καυχηματίας, ἡμιμεθυμένος, ἐκφράσεις αὐθάδεις, ἀξιοτίμος τις ἄνθρωπος ὕβρισθεις! . . . καὶ ἡ ἐκ τούτου μονομαχία ἦτο τὸ ἀντικείμενον. Ἐπρόκειτο περὶ θέσεως ἐν τῷ θεάτρῳ· ὁ καπνὸς τοῦ καμπανίτου εἶχε θολώσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νέου καυχηματίου, φοιτητοῦ τῆς ὀπλαστικῆς, καὶ ἐξ αὐθαδεῖας φιλερίδος. Ἡ ὕβρις δημοσίως εἶχε γίνεαι, καὶ ἡ ἱκανοποίησις ὥφειλε νὰ ᾔνη τοιαύτη, ὅθεν ὁ ἀξιοτίμος ἀνὴρ ἔπεσεν ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ ἀθλίου ὅστις τὸν προῦκάλεσε. Πανταχοῦ τὸν ἔλυποντο, τὸν ἐμέμφοντο, καθ' ὃ ἀξιοτίμον ζῶν παίζαντα πρὸς ζῶν ἀγνώστου ἀνθρωπαρίου. Τὸν ἐπῆνον ὡς ἀνδρείως ὑπερασπίσαντα τὴν τιμὴν, καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος μεταδαίνοντες εἰς τὴν ἀρχήν, θερμῶς τὴν μονομαχίαν προσέβαλλον καὶ κατηγοροῦν, ὑπερασπίζοντο καὶ ἐδικαιολόγουν, διὰ τῶν ἐπίσης ισχυρῶν ἐπιχειρημάτων τῆς θρησκείας καὶ φιλοσοφίας, τῆς προλήψεως καὶ τιμῆς. Ὁ τῆς Ἐμματος ἐραστὴς, παρασυρόμενος ἀπὸ τῆς ἡλικίας του, καὶ τῆς γενναιότητος τὴν εὐφλόγιστον φιλοτιμίαν, ὑπερασπίζετο καθ' ὅλας σχεδὸν τὰς περιστάσεις τὴν σκληρὰν τῆς μονομαχίας ἀνάγκην. Ὁ δὲ πατὴρ αὐστηρὸς, βαρὺς, εἰς τὰς ἀρχάς του ἀμετάτρεπτος, καὶ ψυχρῶς συλλογιζόμενος, ἀδυσωπῆτως τὴν ἔταττε μεταξὺ τῶν ἐγκλημάτων. Ἡ Ἔμμα, εὐαίσθητος, (ὡς καὶ πάντα κόρη παρὰ τῷ ἐραστῇ ἑρῶσα) εἰς τὴν ιδέαν τοῦ φόνου φρίττουσα, τὴν μὲν γνῶμιν τοῦ πατρὸς της ὑπεστήριζε, εἰς δὲ τὴν τοῦ

νέου εὐγλωττίαν με διάπυρον ἀπεκρίνετο βλέμμα. Τὸ ζῶηρόν καὶ δηκτικόν τῆς συζήτησεως, ἀπεδείκνυε σαφέστατα τὴν τῶν ἰδεῶν καὶ ἡθῶν μας ἀδεσδιό-τητα, ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καταπτόμε-νον τῆς αἰεποτε εὐερεθίστου φιλοτιμίας. «Ὀχι, κύ-ριέ μου, ἔλεγεν ἐντόνως ὁ πατήρ, ἀπαριθμήσας ἤδη τὰ ἰσχυρώτερα τοῦ ἐπιχειρήματα· ὄχι, ὁ ἀξιώτιμος ἀνὴρ, ὁ οἰκογενειάρχης, ὁ τὸν εἶον εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ὀφείλων πολίτης, οὐδόλως χρεωστέϊ νὰ δίδῃ εἰς τὸ τυχόν προσῶλλον αὐτὸν ἀνθρωπάριον τὸ ἀνόη-τον καὶ θηριῶδες δικαίωμα, διὰ φόβου νὰ δικαιώσῃ τὴν προσβολήν.

— Ἀλλὰ ἡ τιμὴ δὲν ἐπιτρέπει πάλιν νὰ παρι-φρονθῇ τις, νὰ σιωπήσῃ ὕβρισθεις, νὰ ἐπάρῃ καὶ νὰ φυλάξῃ τῆς ὕβρεως τὸ στίγμα!

— Ἡ τιμὴ νέε! καὶ ποῦ τὴν θέτετε σὰς παρα-καλῶ; ἐν τῇ μονομαχίᾳ; δὲν τολμᾶτε θεδαίως, διότι εἶνε γελοῖον. Ἄ! χάρις εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς τὰς προόδους τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, τὸ λογικόν, ἀρ-γά μὲν, ἀλλ' ἤδη θριαμβεῖον, ἀπεσκωράκισε τῶν ἡ-θῶν μας τὸ ἀξιοθρήνητον αὐτὸ λαίψανον τοῦ ἀντι-κοινωνικοῦ καὶ θαρσάρου ἐθίμου, ἐκ τῆς ἀμαθείας καὶ παχυλότητος τοῦ μεσαιῶνος γεννηθέντος, ὅτε ἡ κτηνώδης εἶα ἀντὶ νόμων καὶ δικαιοσύνης ἐβασί-λευε. Τότε ἡ μονομαχία σας ἦτον ἡ θεία δίκη· ἦτο τὸ αἰεποτε παρὰ τῇ εἰα κείμενον θεῖον δίκαιον· καὶ τὸ ληστρικόν τοῦτο ὠραίον δίκαιον, ἡ τοῦ θεοῦ αὕτη δικαιοσύνη, ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐντελέστερον ξίφος, εἰς τὴν νευρωδεστέραν χεῖρα, εἰς τὸν ἐπιδεδιξώτε-ρον μαχαιροφόρον, ἔστω καὶ προδότην, ἐπύορκον αἰσχροβόιον φονέα, εἰς τὸν μᾶλλον ἰσχυρόν, τὸν μᾶλ-λον ἐπιδέξιον ἔμενε τὸ ἀπὸ σᾶς ὀνομαζόμενον τιμὴ· καὶ ἰδοὺ, νέε μου, ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ τῆς μονομαχίας σας, ἐπὶ τοσοῦτῃ περιβεβλημένης δὲν ἤξεύρω ὁποῖον γοή-τευμα ἀνδρείας. Οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τοὶ ἀνδρεῖοι καὶ φιλόδοξοι, ἠγνόουν τὴν μάχην ταύτην. Σήμερον, ὁ λογικὸς καὶ περισκευμενὸς Ἀγγλος, τὴν περιφρονεῖ, ὄχι ἐξ ἀνανδρείας. Ὁ οὐκέτι ἐλευθεριάζων Σλάβος, καὶ ὑπὸ τὸ κνοῦτον ὦν, τὴν λατρεύει· καὶ παρ' ἡμῶν, Εὐγέ-νιε, παρ' ἡμῶν, καθόσον ἡ ἐλευθερία ἀναπτύσσει τὴν ψυχὴν μας, καὶ τὰ φῶτα τὸν νοῦν μας ἐκτείνουσι, ἡ δὲ φιλοπατρία τὴν φιλοτιμίαν φωτίζει, ἡ μονο-μαχία παριφρονουμένη, ἀποσκωρακίζεται ἐκ τῆς ἀνα-νεομένης καθαρικομένης κοινωνίας μας· ἡ τιμὴ δὲν περιορίζεται εἰς τὸ κεκρυμμένον τῆς μονομαχίας στάδιον, καὶ ὁ ἀνδρεῖος πολίτης εἰς τὸ ἐθνικὸν βή-μα ἀναδεικνύεται, κατὰ τὰς πολιτικὰς μεταβολὰς ἐναντίον τῶν δεσποτικῶν λογγῶν, κατὰ δὲ τὴν πρώτην τοῦ τυμπάνου πρόσκλησιν ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν. Ἐκεῖ μόνον ἀπαντᾷται τοῦ ἀνδρείου ὁ τί-τλος· εἰς δὲ τῆς μονομαχίας τὴν γωνίαν...! Εὐγένιε, χάνει μὲν τὴν ζωὴν, τὴν δὲ τιμὴν δὲν ἀνακτᾷ τις.

— «Ἀλλ' ἐάν τις διστάσῃ νὰ παρευρεθῇ, ἡ πε-ριφρόνησις, ἡ αἰσχύνῃ, ἡ ἐπ' ἀνανδρεία μὲν ἡμῶν!... Ἰποφέρονται;... ἔμμη, ἀποκριθῆτε.

— Εὐγένιε, τὸ αἶσχος εἰς τὸν προκαλοῦντα προ-σάπτεται. Μονομαχία! ὦ τῆς φρίκης! Διὰ μίαν λέ-ξιν, ἐν βλέμμα, ἐν οὐδὲν, νὰ τρέχῃ τις νὰ σφάζη-ται! Ἐκ στιγμιαίας ὀργῆς, νὰ λησμονῇ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀγαπῶντας! Νὰ θυσιάζῃ εἰς ψευδοφιλοτιμίαν, εἰς τὴν φιλαυτίαν του, τὴν τύχην οἰκογενείας, τὴν

καρδίαν μητρὸς τὴν ζωὴν συζύγου... ναί, κύριε, τὴν ζωὴν τῆς. Ἄ! φίλε μου! ὁ πατήρ μου ἔχει δίκαιον· ὁ μονομάχος εἶνε τέρας, ἐγωϊστῆς, ἀναίσθη-τος! Ἡττηθεὶς, αἶσχος μόνον προσέκτησε, θριαμβεύ-σας δὲ, πῶς θεωρεῖται εἰς τὴν κοινωνίαν; Ἄ τῆς ἀηδίας! μονομάχος! εἶνε πολὺ θάναυσον· ναί, κύ-ριε! ὑποβλέπεται πανταχοῦ. Σκεφθῆτε τῶνόντι, Εὐ-γένιε, σκεφθῆτε ὅτι ὁ μονομάχος εἶνε ἀνθρωπος αἰμοσταγῆς! ἕκαστος τὸν ἀποφεύγει, οὐδεὶς τὸν δέ-χεται εἰς τὸν οἶκόν του, εἶνε ἀνθρωπος ἀπωλολῶς.

— Ἀπωλολῶς!... ἀλλ' ὁ δυστυχῆς, προκλη-θεὶς, ὕβρισθεις, ἔστω (ὑποθετέον) ὑπὸ οὐτιδανοῦ τι-νος, ἐάν κατὰ τοῦ οὐτιδανοῦ αὐτοῦ ἀποποιηθῇ νὰ μονομαχήσῃ, τί θέλει εἰπεῖ ἡ κοινὴ γνώμη; αἱ συ-ναναστροφαι σας; εἰρωνικὸν δὲν θέλει ἐλᾷται ἐπαι-νον, εἰς ἑκάστου μειδίαμα; τίς φίλος τὴν χεῖρά του θέλει σφίγγει; τίς γυνὴ θέλει τὸν ἀγαπήσῃ; ἔμμη! εἰπέτε με σὰς παρακαλῶ... .

Τί ἐμελλεν αὕτη ν' αποκριθῇ;... ἡ καρδία τῆς σφοδρῶς ἔπαλλεν, ἥστραπταν αἱ παρειαί τῆς, καὶ τὸ βλέμμα τῆς!... ὑπέρτης ἦλθε καὶ ἤγγειλεν ὅτι περιμένει ἡ ἄμαξα· ἀνηγέρθησαν.

— Ἀσμοδαῖε, κρίμα τῶνόντι, ἐπεθύμουν νὰ ἡ-ξεύρω... .

— Μὴ μὲ διακόπτητε, κύριε, ἰδοὺ ἐστέναξεν ὁ νέος, καὶ ὁ ὠροδείκτης τὰ τρία τέταρτα διέβη.

Ἠγέρθησαν τοῦ πατρὸς τὸ πρόσωπον διετῆρε εἰ-σέτι σημεία τινὰ τῆς (παρ' αὐτῷ κριτῇ) κεραυνοβο-λησάτης τὴν ὀλεθρίαν τῶν μονομάχων ψευδοφιλοτι-μίαν αὐστηρότητος. Ὁ Εὐγένιος λύπην τινα καὶ στε-νοχωρίαν ἠσθάνετο· δὲν ἐδυνήθη οὔτε νὰ προσποιηθῇ συμφωνίαν γνώμης μετὰ τοῦ γέροντος, μ' ὅλον τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας του, καὶ τὴν ἀγαπητὴν καὶ ὠραίαν του ἔμμαν νὰ ἐπιπλήξῃ σχεδὸν ἤθελε, ἦτο δυνατόν ν' ἀρχίσωσι αἱ καρδίαι των νὰ μὴ ᾔνε κατ' ὅλα σύμ-φωνοι! Σκυθρωπὸς καὶ σχεδὸν θυμωμένος τῇ ἐπρόσ-φερε τὸν βραχίονα. Ἐκ τούναντίου δ' ἔλαμπεν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐμειδία ἐκείνη· ὁ τρόπος τῆς ὑπεδείκνυεν ἡδεῖαν τινὰ ὑπερηφάνειαν μετὰ δεικτικῆς μειγμέ-νῃ καὶ θελξικαρδίου πονηρίας, τὸ βλέμμα τῆς οὐ-ράνιον ἦτον, καὶ ἡ πετώσα ὠραία χεῖρ τῆς ἅμα ἐγ-γίσασα τὴν χεῖρά του, τὴν ἐσφίγγε περιπαθῶς... .

Τί ἐπεθύμει νὰ τὸν κάμῃ νὰ νοήσῃ; καὶ τίς τὸν ἐμπόδιζε νὰ τὸ νοήσῃ;

Ἀνεχώρησαν ὡς ἀστράπη, ἔφθασαν εἰς τὸν ναὸν τῶν ὀκτῶ Μουσῶν. Τὰ χεῖλη τῆς ἐμειδίω, ἡ χεῖρ ὀλονέν εἰς τοῦ ἐραστοῦ τῆς ἔμενε καὶ ἡ ἄμαξα ἡ-νοίχθη.

Τὸ νέον μελόδραμα ἐκεῖνο εὐδοκίμει τὰ μέγιστα, καὶ μανίαν ἐπρόξενε· ὅλ' οἱ Παρίσιοι ἔστρεχαν νὰ κοι-μηθῶσι καὶ εἰς τὴν θύραν νὰ συντριφθῶσι. Φοβερά ἦτον ἡ σύρροῃ. Οἱ φίλοι μας θεωρεῖον εἶχαν ἡδύ-ναντο λοιπὸν νὰ περιμένωσι τὴν ἀραίωσιν τοῦ πλή-θους· ἀλλ' ἡ σκηνὴ ἠνοίγετο σχεδὸν ἤδη, ἡ ἔμμη ἠσθάνετο τὴν φυσικὴν τῆς ἡλικίας ἀνυπομονησίαν, καὶ πάντοτε εἶνε δυσάρεστον νὰ βλέπῃ τις ἄλλους πρὸ ἑαυτοῦ διαβαίνοντας. Ἐβρίθθησαν ἐντὸς τοῦ πλήθους, τὸ ὅποιον ποτὲ ὠραίας θέσεις δὲν εἶνε. Τὴν ἐπροστάτευεν ὁ Εὐγένιος μετ' ἐρωτικῆς προσοχῆς, καὶ τὸ κύμα τοὺς εἶχεν ἤδη φέρει μέχρι τῆς κλίμα-κος, χωρὶς νὰ πάθῃ τὸ παραμικρὸν ὁ πρόσφατος καὶ λαμπρὸς στολισμὸς τῆς. Ἀλλ' αἰφνης ἐκεῖ ἡ ἔμμη,

σφιγκτά τὸν ὀδὴν τῆς κρατοῦσα, ἐξέβαλε κραυγὴν, καὶ ἔντρομος ῥιπτομένη ἐπὶ τοῦ Εὐγενίου, ἄφησεν εἰς δύο νέους δίοδον, συγκρατομένους, ὠθοῦντας, γελῶντας, καὶ οἵτινες, ἐκ τῆς μέχρι γελοίου φερούσης τὸν συμῶν ἐνδυμασίας, τῆς θερμῶδους ἀνησυχίας, τῶν ἐπὶ τὸ Κοζακικώτερον μυστάκων, καὶ τῶν ἀποτόμων ἐκράσεών των, ἐφαίνοντο ὄντες ἐκ τῶν αὐθαδῶν ἐκείνων κενοκεφάλων ἐν τοῖς χαμαιτυπίοις διαπρεπόντων, τὴν ἀναίδειαν καὶ τὸ λμην τῶν συνήθως περιοριζόντων εἰς τὰς συναναστροφάς, τῶν ὁποίων εἶνε ἔρωτες. Τῆς ὀργῆς ἡ φλόξ ἀνέβη εἰθὺς εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Εὐγενίου καὶ τὴν ἡρώτησε· Τί ἔχεις ἔμμα; ἐνῷ μὲ τὸ βλέμμα ἐλάμβανε τῶν αὐθαδῶν τὰ διαγνωστικά καὶ ἐδραζεν ὑπὸ ὀργῆς. Ἐγνώρισε τότε τὸ σφάλμα τῆς ἐκείνης, καὶ τῷ εἶπε χαμηλὰ προσπαθοῦσα νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ. « Τίποτε, τίποτε, φίλε μου, ἀκούσιως μ' ἐπάτησέ τις τὸν πόδα, καὶ δὲν ἤξεύρω τις. — Εἰς τῶν δύο τούτων, — Ὁχι, ὦ! ὄχι σὲ θεθαίω. — Καὶ οὔτε λέξιν συγγνώμης, καὶ τὴν αὐθάδειαν νὰ διαβῶσι πρὸ σοῦ! — ὦ! νὰ μὲ θάψῃς Εὐγένιε, σιώπα, σιώπα. »

Τὸ πρᾶγμα ἴσως ἔως αὐτοῦ ἤθελε μείνει· ὁ Εὐγένιος ἐπάσχισε νὰ περιστείλῃ τὴν ὀργὴν του· ἡ ἔμμα κάτωχρος, τὸν ἔσυρε πρὸς τὰ ὀπίσω, ζητοῦσα νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα τῆς, ὀλίγον μακρύτερον ὑπὸ τοῦ πλήθους κεκρατημένον· ἤθελαν χωρισθῇ, λησμονήσει. . . Ἀλλ' εἰς τῶν δύο ἐκείνων νέων, τὴν αὐθάδειαν φέρων εἰς τὸ ἄκρον, ἐστράφη μὲ γέλωτα, καὶ ἀτενίζων τὴν ἔμμαν, ὡς συνείθιζε νὰ βλέπῃ γυναίκας ἀξίας τοιαύτης λατρείας, εἶπεν εἰς τὸν σύντροφόν του. « Μὰ τὸν θεόν, νόστιμη εἶνε! μάτια ποῦ σφάζουν, κακόμοιρε! ἀλλὰ στιγματίζω ὅτι ἡ Ἀδέλα εἶνε ὠραιότερα. »

Αἱ αὐθάδεις αὗται λέξεις, τοσοῦτον δυνάτῃ ἐρρέθησαν, ὥστε εἰκοσιν ἄνθρωποι ἐστράφησαν καὶ εἶδαν. Ἡ ἔμμα ἀπὸ λευκῆ, ἔγεινεν ὡς φλόξ, ἔχασε μίαν στιγμὴν τὴν ὄρασιν, καὶ ἀφοῦ διεσκεδάσθη τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἡ θόλωσις, χωρὶς νὰ ἴδῃ μήτε νὰ αἰσθανθῇ πῶς ἡ μεταβολὴ ἔγεινεν, εὐρέθη εἰς τὸν θραχίονα τοῦ πατρὸς τῆς, ὁ δὲ Εὐγένιος καὶ οἱ δύο νέοι ἔγειναν ἄφαντοι.

— Ἀσμοδαῖε, εἰς ἀνάσθας κάθημαι· ἐπτά μόνον λεπτά ἔχεις νὰ ὁμιλήσῃς, τὸ μελόδραμα τοῦλάχιστον τρεῖς ὥρας θέλει διαρκέσει.

— Κύριε, δὲν εἴμεθα καταδικασμένοι νὰ τὸ ἀκούσωμεν.

Οἱ αὐτόπται τῆς ἀταξίας αὐτῆς εἶχαν πολὺ ἀραιωθῇ ὅτε συνῆλθεν ἡ ἔμμα· οἱ ἄνδρες μάλιστα εἶχον διαβῇ, αἱ δὲ γυναῖκες τὴν ἐθεώρουν εἰσέτι. Ἀλλ' ἠκούσθη τὸ πρῶτον τῆς μουσικῆς σημεῖον, μουσικῆς τοῦ Ροσσίνι· ἡ αἶθουσα ἅπασα ἐκλονίσθη· εἰκοσι σάλπιγγες ἔπαιζον· βουκολικὸν ἦτο τὸ δῖαμα. Ὅσοι ἐκ τοῦ πλήθους εἶχον μείνει, ἐλησμονήσαν τὴν νέαν κυρίαν, καὶ ἔσπευσαν νὰ ἀναβῶσιν. Ἡ ἔμμα ἐπὶ τοῦ πατρὸς τῆς στηριζομένη, ἠκολούθησε τὸ πλῆθος· δὲν ἤξευρε πλέον τί ἔκαμνεν, ἡ καρδιά τῆς ἐπαλλεν εἰς τὸ στήθος τῆς ὡς σφύρα κτυπώσα· τὰ γόνάτα τῆς ἔτρεμον, ἡ γλῶσσά τῆς ἦτον ὡς κεκολλημένη εἰς τὸν οὐρανίσκον τῆς· εἶχεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς παραχρὴν φοβερὰν, καὶ εἰς τὰ ὦτα βοὴν, πνίγουσαν τὸν στοχασμόν. . . ἐβάδιζεν, ἀνέβαινε, βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς. Ἐχρὸς ἦτο καὶ ὁ πα-

τὴρ τῆς, ἀνήσυχος καὶ δίεστικός. . . Διαιτί; . . . Ἐρθασαν εἰς τὸν διάδρομον, ἐπαρουσίασαν τὸ εἰσητήριο, καὶ ἡ κλειδοῦχος ἤνοιξε τὸ θεωρεῖον· ἀλλ' ἡ ἔμμα, καθ' ἣν στιγμὴν διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἐσέκωνε τὸν πόδα, ἄρῳνος, ἐλυποθύμης καὶ ἔπεσε.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ὁ Εὐγένιος ἦσυχος, περιχαρὴς, ἤρχετο νὰ τοὺς εὕρῃ. Ἐρθασεν ἐγκαίρως τοῦλάχιστον διὰ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του μέχρι τῆς ἀμάξης· τότε τοῦλάχιστον οἱ διάδρομοι, αἱ κλιμακες ἦσαν ἐλεύθεροι. Μόνοι οἱ γραφεῖς εἶδαν τὴν νέαν. « Αὕτῃ εἶνε, ἰδοὺ τὴν, » ἐψιθύριζον οἱ ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων. Ἐκεῖνοι ἐπέστρεψαν ταχέως οἴκαδε. . . Ὅποιον συμβάν! ὅποιον σκάνδαλον διὰ νέαν! . . . Ἀλλ' εἰς τοὺς Παρισίους, τὰ πάντα ἐξαλείφονται, λησμονοῦνται· γίνονται τόσα καὶ τόσα.

— Τέλος! . . . τέλος, τί εἶχε συμβῇ ὑπὸ τὸ περίστηλιον τοῦ θεάτρου; . . . Τὸ ἐννοήσατε ἐσβαίως.

Μάτην ὁ Εὐγένιος, ἦσυχος, φαιδρὸς, χαρίης, μετεχειρίσθη ὅλην τὴν τέχνην τοῦ ἔρωτος, ὅλα τῆς ἀνδρείας τὰ ψεῦδη διὰ νὰ ἠσυχάσῃ τὴν ἐρωμένην του καὶ νὰ μεταπείσῃ τὸν γέροντα. Ἡ ἔμμα μὲ ὀφθαλμούς πλήρεις δακρύων, τρόμου καὶ ἔρωτος, ἐθεώρει τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἐκλαίε βλέπουσα αὐτὸν μειδιῶντα. « Προσεβλήθην, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, μὲ ἀγαπᾷ, ἀνδρεῖος εἶνε, θέλει μὲ ἐκδικηθῇ. Πόσον εἶμαι δυστυχὴς! » Ὁ πατὴρ, σιωπηλὸς καὶ σκυθρωπὸς ἠκολούθει καὶ αὐτὸς τὸν νέον μὲ τὸ ἐπαστικόν του βλέμμα, καὶ ἀμφίβαλλε περὶ τῆς εἰλικρινείας τοῦ ἔραστοῦ τῆς θυγατρὸς του, μ' ὅλην τοῦ Εὐγενίου τὴν ταχύνοιαν. Ἐν τούτοις γονυπετῆς οὗτος πρὸ τῆς ἔμμης, τὴν ἐβεβαίωνεν ὅτι διὰ τὴν ἀποτολημθεῖσαν προσβολὴν ἐζητήθη συγγνώμη, καὶ τὰ πάντα ἐτελείωσαν. Χιλιάκις τὸν ἔκαμε νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ, καὶ πάλιν δὲν ἠτύχαζεν ἡ καρδιά τῆς· χιλιάκις τὸ ἤκουσεν ὁ γέρον, καὶ πάλιν δὲν ἐπειθετο τὸ πνεῦμά του.

Ἐστήμκνεν ἡ ἐνδεκάτη· ἤδη ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ Εὐγένιος, καὶ ὅμως ἀκτίς ἐλπίδος ἐπράυνε τὴν νέαν ἐρωμένην, καὶ τὸν γέροντα· αἶφνης δὲ, ὑπηρετῆς τις ἐνεχειρίσεν εἰς τοῦτον γραμματίον κατεπῆγον, ὑπ' ἀγνώστου τινὸς κομισθέν. Ἐφρίζεν ἡ ἔμμα· ὁ Εὐγένιος ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἀλλ' ὁ γέρον ἀναγινώσκων « Σταθῆτε, » ἀνέκραξε, καὶ εὐθὺς ἡ ἔμμα ὦχρά, τρέμουσα, σχεδὸν λυποθυμοῦσα, ἐπανεπέσεν ἐπὶ τοῦ καθίσματός τῆς, καὶ ἐκ τῆς χειρὸς ἐκράτει τὸν Εὐγένιον.

« Μὰς ἡπάτά, » εἶπεν ὁ γέρον, θλιβερώς τὸ μέτωπόν του κρατῶν.

« Θὰ μονομαχήσῃ, ἦμην βεβαία, » εἶπεν ἡ ἔμμα, μὲ χεῖλιν ὡς νεκροῦ κατὰλευκα.

« Προσεβλήθητε, ἀνέκραξε τέλος, ὁ Εὐγένιος, μὲ εὐγενεὺς ὀργῆς ἐξαψιν· ναί, προσεβλήθητε, πλησίον τοῦ πατρὸς σας, δημοσίως, ἐνῷ σᾶς ἐκράτουν, ἔμμα, ἔμμα, ἄτιμον, ἀνανδρον, ἀναίσθητον ἄνθρωπον ἠμπορεῖτε ν' ἀγαπᾶτε. »

Ἡ ἔμμα ἠθέλησε ν' ἀποκριθῇ καὶ μόνον στεναγμὸν ἠδυνήθη νὰ ἐκβάλῃ.

Ὁ πατὴρ, ἀναγινώσκων, δὲν εἶχεν ἀκούσει, καὶ σοβαρῶς ὁμιλῶν,

« Αὐρίον, εἶπε, τὴν ἐξδόμην τῆς πρώτας, σκοπεύετε κύριε, νὰ συναπαντηθῆτε εἰς τὸ δάτος Ρο-

μακρίλλε, μετὰ τῶν δύο ἐκείνων ἀνθρωπαρίων, τὰ ὅποια σήμερον τόσον ἐτιμήσατε, καταδεχθεὶς νὰ συνεραιοθῇτε τὴν αὐθάδειάν των, ὁ ἀντικόμης τοῦ Ὁ... καὶ ὁ K. de S. M. . . εἶνε μάρτυρές σας, καὶ τοῦ ὅπλου ἡ ἐκλογὴ θέλει γίνεῖ εἰς τὸν τόπον . . . Βλέπενε ὅτι καλῶς μὲ πληροφοροῦν. Εἶνε ἀλυθής;

«Ναί, κύριέ μου, ἀνάξιος καὶ ὑμῶν καὶ τῆς ἔμμεης ἠθελον εἶμαι ἐάν . . .

« Ἀρκεῖ· πάντῃ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν συζήτησιν· δὲν σὰς ἐρωτῶ ἥδη τί σκοπεύετε· γνωρίζω τὴν πρόληψίν σας, τὴν περὶ φιλοτιμίας ιδέαν σας· σεῖς γνωρίζετε τὰς περὶ αὐτῆς ἀρχάς μου, τὴν περὶ τῆς μονομαχίας πεποίθησίν μου· δὲν συμφωνοῦσιν αἱ ιδέαι μας· ἀλλ' ἀκούσατε κύριέ μου· ἔχω τὰ δικαιώματά μου, ὡς σεῖς τὰ ἰδικά σας· εἴσαθε ἐλεύθερος νὰ θέσητε τὴν φιλοτιμίαν ὅπου θέλετε, ἐγὼ, ὅπου πέπεισμαι· σεῖς εἴσαθε κύριος τῆς ζωῆς σας, ἐγὼ, τῆς θυγατρὸς μου εἰσέτι. Ἀπεφασίσσατε νὰ μονομαχήσητε, καὶ ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἀπεφάσισα γαμβρὸν νὰ μὴν κάμω ἀνθρωπον τὴν ζωὴν του στοιχηματίζοντα μὲ τοῦ τυχόντος οὐτιδανοῦ, καὶ εἰς τὴν αἰχμὴν θέτοντα τὴν τιμὴν, καθὼς ὁ χαρτοπαίκτης εἰς τὸν κύβον τὸν χρυσὸν του· ὄχι, τοιοῦτον σύζυγον εἰς τὴν θυγατέρα μου δὲν δίδω.

« Κύριε . . . δι' ὄνομα τοῦ . . . ἀτιμάζομαι ἐάν . . .

« Ὀχι, κύριε! οὔτε ἡτοιμασμένον γαμβρὸν δὲν θέλω. Παραιτηθῇτε τῆς μονομαχίας, καὶ ἡ ἔμμη ἐδική σας· ἡμπορῶ ἄλλως νὰ σὰς τιμήσω, καὶ καλῆτέραν ἀπόδειξιν νὰ σὰς δώσω;

« — Σεῖς, ὄχι . . . ἀλλ' ὁ κόσμος . . .

« — Εὐγένις, εἴσαθε ἐλεύθερος· ἐγὼ εἶμαι πατήρ· ἔχετε τὴν φιλοτιμίαν σας, ἐγὼ τὴν ἐδικήν μου· ἰδέτε τὴν θυγατέρα μου! πρὸς τὴν φιλαυτίαν σας ἀντισταθμίσατε τὰ δάκρυά της, τὴν ἀγωνίαν της . . . ἰδέτε δυστυχῇ . . . καὶ ἀρκεῖ τοῦτο ἐάν τὴν ἀγαπᾶτε. Ἐγὼ δέ, ἰδοὺ ὁ τελευταῖός μου λόγος, ἡ τὴν μονομαχίαν, ἡ τὴν ἔμμην. Ἐκλέξατε.

Ταῦτα εἰπὼν ἔλαβε τὴν θυγατέρα ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ τὴν ἔσυρ' ἐκ τῆς αἰθούσης.

« Ἐμμη, ἀνέκραξεν ὁ Εὐγένιος, μὲ καταδικάζεις καὶ σύ;

Ἀντισταμένη εἰς τὸν πατέρα, ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν χεῖρά της τῷ ἔτεινεν. Καὶ τοι δ' ὠχρὰ, τεταραγμένη, δακρύονσα, ἐμειδίασε μειδιάμα λαμπρὸν καὶ μυρὶά λέγον, ὑπερήφανον κ' ἐρωτικόν, ὡς τῆς ὀπλιζούσης τὸν μνηστῆρά της Ἑλληνίδος. « Εὐγένις, Εὐγένις! » ἔλεγε τὴν χεῖρά του σφίγγουσα καὶ θεωροῦσα αὐτὸν, καὶ τὴν χεῖρά του σφίγγουσα, ἀκτινοβόλους ἠτένιζεν ὀφθαλμούς, καὶ τὸ πρόσωπόν της ἐφλεγεν ἡ ζωή . . . ἀλλ' ὑπόκρυψ' οἱ δυνάμεις αἵφνης τὰ χεῖλη της ἔκλεισε, ιδέα τρομερὰ τὴν ὄψιν της ἠράνισε, ἔκλεισαν οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ της, καὶ τὴν χεῖρά του ἀφίνουσα, κύπτουσα τὴν κεφαλὴν, τοῦ εἶπε μὲ φωνὴν τρέμουσαν. « Εὐγένις, ὑπάκουσε τοῦ πατρὸς μου . . . κ' ἐγὼ σ' ἐμποδίζω νὰ μονομαχήσης » καὶ τρέξασα πρὸς τὸν πατέρα ἐξῆλθε.

Ὁ Εὐγένιος ἔμεινεν ἀκίνητος, καὶ ὡς κεραυνοβολημένος ἡ ῥίζωθεις ὅπου τὸν εἶχεν ἀφήσει ἐκείνη. Ἐνδιαθέτως ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους μόνους, εἰς τὴν καρδίαν του πίπτοντας ὡς μολυβδὸν χυτὸν. « Νὰ χάσω τὴν ἔμμαν . . . νὰ τὴν ἀφήσω . . . ἀφήσω τὴν ἔμμαν . . . » Βάσανος, πάλη, ἀγω-

νία ἀνέκφραστος συνέτριβε τὰς ιδέας του· ἐκλογῆς προκειμένης, ἡ τοῦ αἵσχους, ἡ τῆς στερήσεως ἐκείνης! Φρικώδης διήλθεν ἡ νύξ . . .

Αἱ! κύρις, εὐσυνειδώς εἶπετέ μοι, τί ἠθέλατε κάμει εἰς τὴν θέσιν τοῦ νέου;

— Νομίζεις ὅτι εἰλικρινῶς ὠμίλησεν ὁ γέρον καὶ ὅτι ἔμελλε νὰ κάμῃ ὅ,τι εἶπεν;

— Ναί! ὁ νέος ἐν τῶν δύο εἶχε νὰ ἐκλέξῃ οὐδὲν πλέον· καὶ τὸ ἤξευρε.

— Ἀφοῦ οὕτως ἔχει, φίλε μου διάβολε, τὸ πρᾶγμα ἦτον ἐμπεριδευμένον, καὶ ἀρχίζω νὰ ἐννοῶ· ἀλλὰ τάχυνον, καὶ πλησιάζει ἡ ὀλεθρία στιγμή.

— Τὴν ἐβδόμην τῆς πρωΐας εἰς τοῦ πατρὸς τῆς ἔμμεης ἦλθαν οἱ ΚΚ. ἀντικόμης τοῦ Ὁ . . . καὶ S. M. . . καὶ τὸν ἐπληροφόρησαν εὐγενέστατα μὲν, ἀλλὰ ψυχρότατα, ὅτι ἡ μονομαχία δὲν ἔγεινεν.

Τὴν μεσημβρίαν ἦλθεν ὁ Εὐγένιος· ὁ γέρον τὸν ἐδέχθη μεθ' εἰλικρινούς φιλοφροσύνης, καὶ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

Τῆς ἔμμεης τὸ πρόσωπον ἔσωζεν ἔχνη τῶν δακρύων τῆς νυκτός. Ἐνῷ δειλῶς τὴν ἐπλησίασεν . . . ἐρυθρίασεν ἐκείνη.

Τὴν ἐσπέραν εἶχον συναναστροφὴν· ἅμα ἐφάνη ὁ Εὐγένιος, αἱ νεάνιδες ἐμειδίασαν . . . ἡ ἔμμη ἠσθάνετο στενοχωρίαν. Οὐδεὶς τῶν νέων προσῆλθεν εἰς τὸν μελλονύμφον τῆς βασιλίδος τῆς συναναστροφῆς. Ὁ Εὐγένιος ἔμεινε παρηγκωνισμένος, μεμονωμένος. Συνωμίλουν χαμηλὰ, ὑπὸ τὰ ριπίδια ἐμειδίων ὑποκρύφως . . . δι' αὐτὸν τάχα! . . . Ἡ ἔμμη δὲν ἐσυκώθη ἀπὸ τὸ κύμβαλον καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν, ὑπὸ τοῦ ἀναλογίου ἐκαλύπτετο τὸ πρόσωπόν της, καὶ δὲν ἀνέσθικε τοὺς ὀφθαλμούς της . . . Ἐρωμένης ὑπερηφάνειαν καὶ δόξαν ἥδη δὲν εἶχεν.

Μετὰ δύο ἡμέρας εἰς χορὸν τινα ἀνεφάνησαν πάλιν σωρηδὸν οἱ ὑπὸ τοῦ Εὐγενίου παρηγκωνισθέντες μνηστῆρες τῆς ἔμμεης· καὶ οἱ νέοι χορευταὶ ὄρμησαν πάλιν μὲ τὰ λευκὰ χειρόκτια νὰ συγχορευώσιν. Ὁ Εὐγένιος εἶχεν ἐν τούτοις εἰσέτι τὸ δικαίωμα τοῦ πρώτου ἀντιχοροῦ. Φεῦ! μόλις λαβὼν ὠδήγησε τὴν ἔμμαν εἰς τὴν τάξιν τῶν ζευγῶν, λαμπόντων ὑπὸ νεότητος καὶ στολισμοῦ, ἀνυπομόνων πρὸς χορὸν, καὶ τὸ ἀντικρὺ του ζεύγος ἔγεινεν ἀφαντον, ἥλλαξε θέσιν, καὶ οὐδεὶς ἠθέλειν εὐρεθῇ νὰ χορεύσῃ ἀντικρὺ, ἂν εἰς ἐσθήειάν των ἀπροσδοκῆτως δὲν ἤρχετο ἐπταετὲς κοράσιον μετὰ μαθητοῦ. Τυχαιὸν ἔσως ἦτο τὸ πρᾶγμα, διὰ τὴν ἔμμαν ὅμως τὰ πάντα ἦσαν προσβολή, σαρκασμός, περιφρόνησις. Τοῦ χοροῦ ἡ παιδρότης, τὸ ἀσήμαντον μεταξὺ νέων μειδιάμα, αἱ ἀσυναρτήτως κατὰ τὴν ὀρχησιν διασταυρούμεναι λέξεις, διὰ τὴν ἀνήσυχον, βασανιζομένην ἐρωμένην ἦτον εἰρωνικὸς περὶ τοῦ Εὐγενίου ψιθυρισμός. Τὸ ὄνομα τοῦ μόνον ἐξόμναι εἰς τὰ ὅσα της, χλευαστικά μειδιάματα πανταχοῦ ἐβλεπεν· ἡ ὑπόνοια ἐγίνετο πραγματικόν τι . . . καὶ τὸ ἐβιασμένον τοῦ Εὐγενίου ὕψος, καθὼς καὶ ἡ ἰδίᾳ ἐαυτῆς δυσπιστία τὴν ἐβεβαίονον . . . ἦτο τεταπεινωμένος· ὅποια δυστυχία δι' αὐτήν! . . . εὐρεθῇ θὰ εἶχεν ὑποσχεθῇ ὁλους τοὺς λοιποὺς ἀντιχορούς . . . καὶ ὁ Εὐγένιος; . . . δὲν ἐχώρευσε πλέον, ὅλαι αἱ χορεύτριαι εἶχον ὑποσχεθῇ τοὺς χορούς εἰς ἄλλους.

Τὴν ἐπιούσαν . . . ἡ ἔμμη ἦτον ἀσθενής· τὴν ἀλλήν . . . ἐπασχεν ἡμικρανίαν, τὴν ἄλλην . . . ἔ-

καμνεν ἐπισκέψεις, τὴν ἄλλην . . . δὲν ἐδέχεται τὴν ἄλλην . . . ὑπήγεν εἰς τὴν ἐσχόνην.

Ἀσμοδαῖε, ὁ ὠροδείκτης ἐγγίζει τὴν ὥραν.

Κύριε τὸ ἐλέπω· ὁ δυστυχὴς νέος ἐνόησε τέλος, ὅτι τὴν φιλοτιμίαν θυσιάσας εἰς τὸν ἔρωτα, ἔχασε τὴν ἀγαπωμένην. Εὐγενὴς ὢν, ὑπερήφανος, εὐαίσθητος, ἤξευρε ὅτι ἔρως καὶ τιμὴ δὲν ἀναφύονται... ἡ ὥρα ἦλθεν, ἰδέτε!

Τὸ ὠρολόγιον ἐσήμαινεν· ἠθέλησα νὰ παρατηρήσω, ἀλλ' αἰφνίδιος μὲ κατέλαβε τρόμος, καὶ ἄκων ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐσήμαινεν εἰσέτι. « Ἀσμοδαῖε, ἀνέκραξα, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐμπόδισον τὸν νέον. » Ἀλλὰ πρὶν τελειώσω, ἔσπισε τὸν οἶκον ἐκπυρσοκρότησις . . . ἔθεσα τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ προσώπου, φοβούμενος μὴ ἴδω τὸ φοικῶδες θέαμα τοῦ Ἀσμοδαίου καγχασμὸς μ' ἔκαμψεν· ἀνοίξω τοὺς ὀφθαλμούς· μὲ ἤγγισε μὲ τὴν βακτηρίαν του, τὰ πάντα εἶχον γείνει ἄφαντα· εἴμεθα ἤδη μακράν.

— Αἰ κύριε, μοὶ εἶπεν ὁ χυλός· τὴν γνώμην σας περὶ τῆς μονομαχίας· ὤφειλε νὰ μονομαχήσῃ ὁ νέος;

— Βεβαίως, ἀναμφιβόλως.

— Συμφωνῶ. Ἐπομένως, ὁ πατὴρ τῆς νέας εἶχεν ἀναγκαιῶς ἀδικον ἀπαγορεύσας.

— Παντελῶς· φρονίμως ἔπραξε· ἡ μονομαχία εἶνε αἰσχος, φρίκη! εἶνε κακοήθεια, εἶνε ἔγκλημα σχεδόν.

— Συμφωνῶ καὶ ἐξ ὧν τούτων, ἡ γνώμη σας;

— Ἡ γνώμη μου;

— Ναὶ τί ἐξάγετε;

— Ἄ! δὲν! . . . μὰ τὸν Θεόν . . . δὲν ἤξεύρω. Καὶ σὺ δαίμων;

— Ὡς καὶ σεῖς, κύριε, δὲν ἤξεύρω καὶ τοῦτο εἶνε, κατὰ τὸν πεφωτισμένον αὐτὸν αἰῶνα ἡ περὶ ἀπάντων γνώμη μας, ἐκ τῆς ψυχῆς σας ἂν ἀρχίσωμεν ἕως εἰς τὰ κέρατά μου.

— Ἀλήθεια!

— Σᾶς βεβαίως.

— Λοιπὸν, φίλε μου, εἴμεθα πολὺ προωδευμένοι.

Θ.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΚΙΑΒΕΛΛΟΥ

ΟΜΙΛΙΑΙ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΕΚΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΤΙΤΟΥ ΔΙΒΙΟΥ

(Τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἑξαίσιου τούτου ἀνδρὸς τὸ ἐσχώτερον καὶ ὠφελιμώτερον)

Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ

Ἰπὸ ***

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον ΙΖ').

Οτι εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς τὴν πολιτείαν αἱ καταμη-
ρίσεις πρὸς διατήρησιν τῆς ἐλευθερίας.

Εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους τὴν φύλαξιν τῆς ἐλευθερίας τῶν πόλεων δὲν δύναται νὰ δοθῇ ὠφελιμώτερα καὶ ἀναγκαιότερα ἐξουσία, παρὰ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ καταμνησθῶσι τοὺς πολίτας εἰς τὸν λαόν, ἡ εἰς ὅποιανδήποτε ἀρχὴν ἢ συμβούλιον, ὁσάκις ἤθε-
λαν ἀμαρτῆσαι κατὰ τῆς πολιτείας. Ὁ Θεομὸς οὗτος

φέρει δύο ὠφελιμώτατα εἰς τὴν πολιτείαν ἀποτε-
λέσματα. Τὸ πρῶτον εἶναι ὅτι οἱ πολῖται, φοβού-
μενοι μὴ κατηγορηθῶσι, δὲν ἐπιχειροῦν τι κατὰ
τοῦ Κράτους, ἢ, ἐπιχειροῦντες, ἀμέσως καὶ ἀνυ-
στόλως κολάζονται· τὸ δεύτερον, ὅτι κατευνά-
ζονται διὰ τοῦ μέσου τούτου τὰ κατὰ πολιτῶν
τινῶν ἐγειρόμενα εἰς τὸν λαὸν πάθη. Ὄταν τὰ
τοιαῦτα πάθη δὲν κατευνάζονται διὰ μέσων τα-
κτικῶν, γίνεται χρῆσις μέσων ἐκτάκτων, τὰ ὁποῖα
ἐπιφέρουν τὸν παντελῆ τῆς πολιτείας ὄλεθρον· δὲν
συντελεῖ δὲ ἄλλο τι τόσον εἰς τὴν στερέωσιν καὶ τὴν
μονιμότητα τῆς πολιτείας, ὅσον ἡ διοργάνωσις αὐτῆς
εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ὁρμὴ τῶν παθῶν τούτων νὰ κα-
τευνάζεται διὰ μέσων τακτικῶν καὶ νομίμων. Ἀποδει-
κνύεται τοῦτο διὰ πολλῶν παραδειγμάτων, καὶ
ιδίως διὰ τῶν ὅσα ἀναφέρει ὁ Τίτος Λίβιος περὶ τοῦ
Κοριολάνου, λέγων ὅτι ὠρίζοντό ποτε οἱ Πατριεῖοι
τῆς Ῥώμης κατὰ τοῦ λαοῦ, διότι ἐνόμιζαν ὅτι ἔλα-
βεν οὗτος ὑπερβολικὴν ἐξουσίαν διὰ τοῦ διορισμοῦ
τῶν Δημάρχων, οἵτινες τὸν ἐπροστάτευαν· συνέβη
λοιπὸν τότε μεγάλη σιτοδεία, καὶ ἡ Γερουσία εἶχεν
ἀποστείλει εἰς Σικελίαν νὰ φέρῃ σίτον, ὁ δὲ Κοριο-
λάνος, ἐχθρὸς ὢν τῆς δημοτικῆς πατρίας, ἐλάλησε
κατὰ τοῦ λαοῦ, εἰπὼν ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ τὸν
τιμωρήσωσι, καὶ νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι τὴν ἐπὶ ζημίᾳ
τῶν Πατρικίων ἀποκτηθεῖσαν ἐξουσίαν, κρατοῦντες
αὐτὸν πεινῶντα, καὶ μὴ διανέμοντες τὸν σίτον. Οἱ
λόγοι οὗτοι, φθάσαντες εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ,
ἠρέθισαν αὐτὸν τόσον κατὰ τοῦ Κοριολάνου, ὥστε,
ἐξερχόμενον τῆς Γερουσίας, ἤθελαν ὀχλαγωγικῶς τὸν
φονεύσει, ἂν οἱ Δήμαρχοι δὲν τὸν ἐκλήτευαν νὰ ἐμ-
φανισθῇ ὑπερασπίζων αὐτὸν κατὰ τῆς κατ' αὐτοῦ κα-
τηγορίας. Ἐπὶ τοῦ συμβάντος τούτου γίνεται ἡ ἀνωτέ-
ρω παρατήρησις· ὅτι δηλαδὴ εἶναι κατὰ πολλὰ ὠφελίμον
καὶ ἀναγκαῖον εἰς τὰς πολιτείας νὰ κατευνάζονται
διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν νόμων ἡ καθ' ἑνὸς τῶν πολι-
τῶν γενικὴ τοῦ λαοῦ ὁρμή· διότι, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ
τὸ τακτικὸν τοῦτο μέσον, ὁ λαὸς καταφεύγει εἰς τὰ
ἐκτακτα, καὶ ταῦτα φέρουν βεβαίως ἀποτελέσματα
ὀλεθριώτερα. Ὄταν τις τῶν πολιτῶν πάσχη διὰ
τῆς τακτικῆς τῶν νόμων ἐνεργείας, καὶ ἀδίκως ἂν
γίνεται τοῦτο, ὀλίγη ἢ οὐδεμία ἀταξία συμβαίνει
εἰς τὴν πολιτείαν, διότι ἡ ἐκτέλεσις δὲν γίνεται διὰ
δυνάμεων ἰδιωτικῶν ἢ ξένων, αἵτινες μόναι κατα-
στρέφουν τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ διὰ δυνάμεων
καὶ διατάξεων δημοσίων, αἵτινες περιορίζονται εἰς ἰδιαι-
τερα ὅρια, καὶ δὲν παρεκτρέπονται εἰς ὅ, τι δύναται
νὰ φέρῃ τὸν ὄλεθρον τῆς πολιτείας. Θέλων δὲ νὰ
ἐπιβεβαιώσω τὴν γνώμην ταύτην διὰ παραδειγμά-
των, ἐκ τῶν ἀρχαίων ἀρκοῦμαι μόνον εἰς τὸ τοῦ
Κοριολάνου, ὅπου ἕκαστος δύναται νὰ παρατηρήσῃ
πόσον κακὸν ἤθελε συμβῇ εἰς τὴν πολιτείαν τῆς Ῥώ-
μης ἂν ὁ πολῖτης οὗτος ἐφονεύετο δι' ὀχλαγωγίας·
διότι τότε ἤθελε συμβῇ ἀδίκημα ἰδιωτῶν πρὸς ἰδιώ-
τας, τὸ δὲ τοιοῦτο ἀδίκημα γεννᾷ φόβον, ὁ φόβος
προκαλεῖ ἄμυναν, διὰ τὴν ἄμυναν ζητοῦνται θιασῶ-
ται, ἐκ τούτου γεννῶνται κόμματα ἐνοπλά, καὶ ἐκ
τῶν κομμάτων ἐπέρχεται ἡ καταστροφή τῶν πόλεων·
ἐκτελεσθεὶς ὅμως τῆς τιμωρίας διὰ τῶν ἀρμοδιῶν
ἀρχῶν, ἐλείψαν ὅλα τὰ κακὰ, ὅσα ἠδύναντο νὰ προ-
έλθωσιν ἂν ἤθελεν ἐκτελεσθῇ ἰδιωτικῶς. Εἶδαμεν
δὲ καὶ τὴν σήμερον ἡμέραν ὁποῖαι καινοτομίαι ἐ-